

Stort behov for flere geriatere

– Geriatri er et fagområde som vil bli stadig viktigere i fremtiden, sier professor i geriatri ved Universitetet i Oslo Torgeir Bruun Wyller. Han foreleste på den femte norske kongressen i geriatri i april.

Torgeir Bruun Wyller (t.v.) i samtale med Astrid Stuckelberger og Knut Engedal. Foto Ellen Juul Andersen

En hovedsesjon ved årets kongress var viet inflammasjon. Inflammasjon står mer og mer sentralt i forskning rundt aldringsprosessen, så vel som forskning knyttet til aldersrelaterte sykdommer som demens, delirium og aterosklerose.

– «Inflammageing» er blitt et begrep internasjonalt, forteller Bruun Wyller. – I det ligger at aldring ser ut til å være assosiert med en kronisk, lavgradig aktivisering av immunsystemet. Men også i mange tilfeller av en svakere respons på eksternt påvirkning som for eksempel en infeksjon. Man sier av og til at «signal-støy-forholdet» blir svakere, sier han. I tillegg står nevroinflammasjon sentralt i aktuelle patofysiologiske hypoteser knyttet til blant annet demens. Bruun Wyller legger til at dette foreløpig er kunnskap som nok ikke har så stor klinisk konsekvens.

– Men man må håpe at bedre innsikt i grunnleggende patofysiologiske forhold knyttet til aldersrelaterte sykdommer og til aldringsprosessen generelt, med tiden også vil kunne utnyttes terapeutisk, sier han.

De sykeste eldre må sikres et godt tilbud

Antallet eldre vil øke betydelig i årene som kommer. Majoriteten vil være friskere enn tidligere, mens de som er syke, kanskje er sykere og har mer komplekse sykdomstilstander. Hvilke tanker har du om hvordan helsevesenet kan møte den store bølgen av eldre?

– Det er godt dokumentert at når gamle med komplekse helseproblemer og mange sykdommer får en akutt sykdom på toppen, så blir prognosen bedre hvis de får et akuttgeriatriisk tilbud i sykehus. Dette gjelder både for overlevelse og funksjon. Det bør derfor være et slikt tilbud ved alle sykehus som har indremedisinsk øyeblikkelig hjelp-funksjon. I tillegg må geriatrien samarbeide nært med sykehjem og andre deler av primærhelsetjenesten. Men dette kan ikke erstatte et godt akuttgeriatriisk tilbud i sykehus, sier Bruun Wyller.

Han peker også på at samarbeidet mellom primærhelsetjenesten og institusjonshelsetjenesten når det gjelder utskrivning av denne gruppen pasienter i mange år vært et «ping-

pong-spill» for å få pasienten «ut av mitt budsjett og inn i ditt». Samhandlingsreformen har dessverre forverret dette ytterligere.

Må satses på flere fronter

På spørsmål om samhandlingsreformen har medført en etablering av et tilstrekkelig antall plasser der hjemmeboende eldre kan være i perioden fra de utskrives fra sykehus til de kan tilbakeføres til hjemmet, sier han at intermediæravdelinger for viderebehandling av pasienter etter diagnostisk avklaring og oppstart av behandling i sykehus er et godt tilbud. Forutsetningen er at sykehuset har gjort sin del av jobben og avklart tilstanden. Såkalte kommunale akutte døgntilbud der pasientene skal legges direkte inn ser ut til å komme i stedet. Dette er en helt annen type tilbud, der det er stor fare for at viktige diagnoser kan bli oversett.

Det må satses på mange fronter for å heve omsorgen for de eldre som har behov for geriatrienes tjenester. Akuttgeriatri i sykehus, opprustning av sykehjemsmedisinen og nærmere samarbeid om de multisyke hjemmeboende er tre sentrale stikkord.

Skepsis til anti-aldningspille

Professor Astrid Stuckelberger ved Genève universitet ble møtt med skepsis da hun foredro om fremtidens muligheter til å forsinke aldring.

– Aldring kan forsinkes blant annet gjennom inntak av medisiner, bruk av hormoner og en økende bruk av plastikk kirurgi. Økt kunnskap om trening bidrar til å kunne utsette kroppens patologiske aldringsprosess, sa hun og mente også at en mer tilpasset ernæring som skal kunne hindre en svekkelse av nevronene i hjernen, vil komme.

– Jeg er overveldet hvis bare halvparten av dette er sant, sa professor Knut Engedal ved Oslo universitetssykehus. – Kan vi virkelig forlenge livet og ønsker man denne utviklingen, eller er folk lykkelige med det livet de lever? Er eldre i ferd med å bli en målgruppe for en tvilsom industri som lager en rekke kosttilskudd og andre produkter, som viser seg å ha liten eller ingen virkning? spurte han.

Stuckelberger innrømmet at anti-aldningsmedisinen drives fremover av ønsker fra grupper i befolkningen. Hun mente at vi om noen tid vil se at det reklameres for spesielt utviklet mat og at det er folk som ønsker denne typen av spesialtilpasset ernæring.

Ellen Juul Andersen

ellen.juul.andersen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Femte norske geriatrikongress

160 geriatere, allmennleger, sykehjemsleger og andre helsearbeidere møttes for å snakke om noen av de store utfordringene innen dagens geriatri med bidrag fra representanter for norsk geriatri, beslektede fagområder og kapasiteter fra europeisk geriatri. De norske geriatrikongressene har vært arrangert annethvert år siden 2005.